

Elemzendő olvasmányok

Válogatás Nehrer György kötetéből

Petróczi Éva

Fehérvári capriccio – előljáró sorok

(Részlet az előszóból)

Nehrer György legújabb gyűjteménye, a Fekete Sas egy olyan, erre a névre hallgató, méltán legendásnak nevezhető székesfehérvári fogadó, majd szálloda hétköznapijaiba vezet el bennünket, amely édestestvére szülővárosom, Pécs ugyancsak mesetermő Nádor szállójának. Nehrer ezeken az oldalakon nem tesz egyebet, mint – sok-sok korabeli dokumentumra, többek között újságcikkekre, helytörténeti kiadványokra támaszkodva – csak mesél, mesél, az 1885-től 1917-ig terjedő esztendőket Alba Regiájáról, s az ott élő, vagy oda utazó urakról és hölgyekről.

De nem ám a „békebeli” mesék sokszor álszemérmes, szépítő-enyhítő modorában, hanem úgy, mint egy jókedvű és – legjobb pillanataiban legalábbis – Rejtő Jenő köpönyegéből kibújt bűnügyi tudósító. Hősei között zömmel férfiúi gazfickók, hamiskártyások, csalók, stikli-királyok ugyan, de akadnak azért köztük jócskán bűnöző hajlamú hölgyemények is, például az ifjú lánykakat prostitúcióba rángató, vagy legalábbis rángatni akaró Kató, vagy éppen a Paulini János hadnagyot első világháborús szabadságideje alatt szeretett és nagy értékű fotomasinájától megfosztani próbáló szélhámosnő, Klaudia.

Nem véletlenül adtam előljáró soraimnak a „Fehérvári capriccio” címet: hiszen, ez már az első sorok elolvasása után nyilvánvaló, ezekben a novellákban éppúgy áradnak-gomolyognak a történések és a szereplők, s rajzolódik ki előttünk a monarchia utolsó harminc, békés, majd háborúba süllyedő éveinek fehérvári élete, mint a sokunk által szeretett Hrabal-Menzel szerzőpár remekében egy cseh városké. De eszünkbe juthatnak hazai példák is, elsősorban Mikszáth és Krúdy írásai, de még a szülővárosához, Selmezbányához megható hűséggel és sok-sok, bennünket a Felvidékre vezető mesével megnyugtató, vagy éppen felkavaró Kosáryné Réz Lola.

A történetek folyamatosságát, regényszerűvé formálódását egy központi szereplő biztosítja: a fehérvári rendőrség díszvirága, a hatalmas termetű, de Mátyás királyhoz hasonlóan igazságszerető és mindig igazságot osztó, nagyon szeretni való Szamosvári főhadnagy. Hogy ő költött, vagy éppen valóságos alak, azt nem tudom bizonyosan, de azt igen, hogy pontosan olyan közszereplő volt/lehetett ő, akire minden településnek, minden teremtett embernek, minden időben égető szüksége van.

A ráadásról is ejtsünk néhány szót: Nehrer György írásaiból sok mindent megtudhatunk a régi idők táplálkozási szokásairól, kedvenc itókáiról és pőfékelni valóiról, s szövegei nyomán akár egy-egy szótól „feltámad” az általa visszaszólított, hol igazi, hol (sok szerző által!) hamis aranyba vont korszak. Köztük egy rég feledésbe merült magyar pincéri szakszó, a „hangedli”, a kiszolgálók karján hol patyolat fehéren, hol bizony bor- és ételfoltosan lengedező kendő. Végül még járványtörténeti kitérőkkel is találkozhatunk A Fekete Sas lapjain, például egy kései, 1890 nyarán pusztító kolerajárványról. De ne a gondot, a bánatot, a sokszor csak „stikliszerű” bűnöcskéket vegyük észre ezekben az igaz mesékben: hanem a szépet, a kifogyhatatlan életörömet és életünneplést. Egyszóval, mindazt, amivel ez a novellafüzér – ezúttal felnőtteknek szóló – „mesék, borozgatás közben” gyógyítja, biztatja és felderíti napjainkat.

A szökött lány (1889)

Az ablakra sütött a felkelő nap, és akár azt is hihette valaki, hogy odakinn meleg van. A szállodában és az utcában csend volt. A vendégek még álmosan forgolódtak az ágyaikban és feljebb húzták magukon a dunyhát. Feri, este rakott a tűzre, de az régen volt, mert azóta már az utolsó fahasábot is felemésztette a parázs. Füst se szállt a kéményekből. Gitár és Fakír nyugtalanul mocorogtak. Néhány légy az istálló melegében keresett menedéket a hűvös éjszakák elől. Most a lovakat bosszantották unalmukban. Hol a fülüket, hol az orrukat csiklandozták lábaikkal. Szegények mérgükben hangosakat dobantottak patáikkal az istálló tégláin, és farkukkal nagyokat csaptak, jobbra és balra.

- El menj innen, Zu, mert megütlek. – mérgeződött Fakír, és egy nagyot csapott a farkával.
- Potyogtassatok valamit, akkor békén hagyunk benneteket.

Zu nem ment el, mert szemtelen jószág, és különben is, világosodik. Aztán a zajra Miska is felébredt, és rossz szokása szerint beleordított a hajnalba. Kinek, és mit ordít egy szamár, ki tudja? De Miska, ezen sosem morfondírozott. Neki ordítania kell, és kész. Lassan ébredezett az udvar. Fejsze csattanások, egymásra eső, tompán koppanó fahasábok zaja, lábosok fedők zörgése a konyhán, és Irma, a szakácsnő bosszankodása hallatszott, hogy a mosogatólány nem végzett rendes munkát. Aztán Jakab úr a portás nagyot nyújtózkodott és hangosan ásított. A felöltőjét megrángatta lefelé, mintha ettől a mozdulattól a ruhadarab kevésbé lenne gyűrött. Megérkezett Márton, a kocsis is.

- Feri, a lovak rendben vannak?
- Kiganéztam, enni is kaptak. Mindjárt befejezik, adok nekik inni, aztán mehetünk.

Kora ősszel nehezebben indulnak a napok. Mintha a nagy nyári meleg elfárasztotta volna az embereket és állatokat egyaránt, úgy tűnik, hogy most szeretné kipihenni magát mindenki. Aztán lassan készülődnek az emberek, és új napra ébredt a város is. Gitár és Fakír a kockaköveken néha megcsúsztatva, de vidáman ballagott a vasút felé. Ettek, ittak, és Zu-ék is eltakarodtak. Kíröppentek Feri után, amikor kivitte az almot.

- Lendítsd azt a koffert, Feri, mert megszakadok, ha egyedül kell emelgetnem mindegyiket! – A kisasszony is velünk jön? – kérdezte Márton egy elegánsan öltözött fiatal hölgytől.
- Igen! A Fekete Sasban foglaltam szobát.
- Melyik az ön csomagja?
- Az a nagy bőrtáska.
- Feri, segíts a kisasszonynak felszállni!

Feri segített, és a kocsi is megtelt. Időközben a város is felébredt kora-őszi álmából. A kocsikerekek hangosan zörögtek a macskaköves úton, ébresztőt zenélve a hétalvóknak. A portán aztán Jakab úr mindenkinek az adatait felvezette egy könyvbe, mert rend a lelke mindennek. Sok ember megfordult már itt, és Jakab úrnak jó szeme volt hozzá, hogy ki az, aki rosszban sántikál, vagy ki az, aki gyanús? A fiatal kisasszonyra is rákérdezett.

- Egyedül méltóztatott jönni?
A kérdés hangsúlyában volt valami gyanakvás, amit a hölgy egy határozott válasszal igyekezett tompítani.
- Igen, kérem szépen! Látogatóba jöttem a rokonaimhoz.

- Szabad a nevét, és az adatait?
- Schlesinger Irén magánzónő.

Jakab úr gondosan felvette az adatokat, és vissza is olvasta őket, hogy stimmel-e minden

- A hetes szoba az öné! Tessék nyugodtan elfoglalni a szobát, a csomagjait hamarosan felviszik.
Pongrácz úr, a szálloda egyik vezetője érdeklődött a portásnál, hogy minden rendben ment-e a bejelentkezéseknél?
- Igen! Készen van a bejelentőkönyv, rögtön adom.
- Egy gyanús személy van, de lehet, hogy tévedek.
- Ki az?
- Schlesinger Irén budapesti illetőségű kisasszony.
- Jakab úr, maga képzelődik!
- Lehet, de nem szoktak ilyen feltűnő öltözetben utazni az emberek, hacsak nem valami hercegnő a kisasszony. A lakcíméből ítélve, nem hinném, hogy az lenne.
- Figyelünk rá, legyen nyitva a szeme, nehogy fizetés nélkül távozzon a kisasszony.

Hóna alá csapta a bejelentő könyvet és elballagott a rendőrségi nyilvántartóba. A folyosón már voltak néhányan, és csendesen várakoztak. Leült egy hosszú padra. A fehérre meszelt falak, a rácsos ablakok, a kemény pad, mind azt a célt szolgálta, hogy aki ide bejön, az lássa, neki, itt sok szava nem lehet, és jobban teszi, ha nincs is. Szóval Pongrátz úr szépen ült, ült és várt a sorára. Aztán őt szólították.

- Következő?
- Fekete Sas szálloda.
- Foglaljon helyet! Kérem a bejelentőt.
- Tessék parancsolni. Egy gyanús vendégünk van.
- Nocsak!
- Úgy tűnik, hogy egy ifjú hölgy az a bizonyos illető, de szemmel tartjuk, ha valami gond lenne, értesítem.
- Azt el is várjuk.

Az üzletvezető, eleget tévén a bejelentési kötelezettségének, visszaballagott a szállodába. Ebédidőben, szokás szerint, az ajtó mellől figyelte, hogy rendben mennek-e a dolgok? Mindenki elégedett-e a felszolgálással, az étellel. Néha utasításokat adott egyik-másik pincérnek.

- Hugó, a hármasszalnánál, már leszakad a keze a vendégnek, annyit integet. Legyen szíves, menjen oda.
- Igen, uram! Köszönöm, uram!
Megéhezett Schlesinger kisasszony is, és felkereste az éttermet. Az ajtó mellett álló üzletvezetőnek köszönt.
- Jó napot kívánok, ebédelni szeretnék!
- Egyedül óhajt ebédelni, vagy van kísérője a kisasszonynak?
- Egyedül ebédelek!
- Rögtön intézkedek!

Az üzletvezető intett Hugónak!

- Kérem, kísérje a hölgyet a hatos asztalhoz.
A lány nyakán vastag aranylánc volt. A ruha dekoltázsában a láncon három virágkehely, és mindháromban gyémántkövek. Ez egy vagyon, gondolta magában az üzletvezető, miközben érlelődött benne a gondolat, hogy visszamegy Hegyi János rendőri nyilvántartóhoz. Ez egy ház ára, amit a nyakán visel ez a kis hölgy. Akit nem zavartak a kíváncsi tekintetek, és jó étvággal fogyasztott, a legdrágább italt és ételt rendelte, ami az étlapon volt. Majd Hugónak kifizette az ebédet, és távozott az étteremből. Az üzletvezető magához intette Hugót.
- Rendben ment a fizetéssel minden?
Ez a kérdés azt jelentette, hogy kapott -e borraivalót...
- Nagyon is rendben, Pongrátz úr! Két forint borraivalót kaptam. Ahhoz képest viszont nem sok, hogy a táskája tömve van pénzzel. Én még ennyi pénzt egyben nem is láttam.
Délután az üzletvezető visszament a rendőrségi bejelentőhöz, és elmesélte neki a tapasztaltakat.
- Ma már nem tudok kimenni önökhöz, mert sok elfoglaltságom van, de holnap délelőtt a kömére nézünk ennek a kisasszonynak, és elszámoltatjuk, hogy miből is él ilyen nagylábon.
Másnap reggel a kisasszony egy hétköznapi, de elegáns ruhában távozott a szállodából. Kifizette a szállást és elköszönt Jakab úrtól, a portástól.
Aztán délelőtt megjelent Hegyi úr, a rendőrségi nyilvántartó, és kereste a kisasszonyt.
- Miért nem tartották vissza?! – mondta mérgesen.
- Kérem szépen, tisztességesen kifizette a szállást, és gáláns borraivalót adott. Mi okunk lett volna visszatartani?
- Hová ment ez a kisasszony?
- Azt, kérem, nem kötötte az orrunkra – mondta Jakab úr.
Nagy dühösen távozott Hegyi János rendőrségi nyilvántartó. Közben Schlesinger kisasszony munkára jelentkezett a Stefanics József kocsmárosnál, akivel még tegnap megállapodott, hogy felveszi pincérnek, és szállást is biztosít neki, kedvező fizetési feltételekkel. Csomagját az új szállásán letette, majd átöltözött. A kocsmáros pedig elment bejelenteni az új alkalmazottját a rendőrségnek, ahogy az elő volt írva. Hegyi János betűzgette a kocsmáros irását.
- A betyárját! Várjon csak! Aztán előkereste a könyvből a Fekete Sas bejelentőjét, és egyeztetette az adatokat. Szólt a hivatalosolgának, hogy azonnal menjen egy lovasrendőr a Stefanics kocsmához, és állítsa elő a kapitányságon Schlesinger kisasszonyt, kihallgatás céljából.
A kocsmáros csak hüledezett, szólni sem mert. Most nézhet másik pincér után. De hol talál ilyen intelligens, szép hölgyet, aki ezt a munkát elvállalná? Egy óra múltán a kapitányságra elővezették a kisasszonyt, aki inkább dühös, mint ijedt volt.
- Üljön le, és nyugodjon meg. Szamosvári József főhadnagy vagyok. Én vezetem az ön kihallgatását. Ha mindent bevall őszintén, az enyhítő körülménynek számít a bíróságon. Tolvajlásért kap egy évet, aztán mehet haza. Ne nehezítsük meg egymás dolgát, főleg, így ebéd előtt. Én kérdezek, ön meg válaszol őszintén.
- Úgy lesz, főhadnagy úr!
- Kitől lopta el a kettőszázhetvenhat forintot és leltár szerint felvett nagy értékű karkötőket és nyakláncokat?
- A saját tulajdonom és örökségem, amit anyám és apám rám hagyott.
- Megmondtam, hogy ne próbáljon hazudozni, mert erre nekem nincs időm! – mondta magából kikelve Szamosvári.
Schlesinger kisasszony felállt a székről.
- Mindent bizonyítani tudok, kérem, hogy forduljon el, amíg előveszem az iratokat.
- Azt nem tehetem, de ön elfordulhat.
A ruhája alatt matatott egy darabig a kisasszony és egy összehajtogatott papírt adott át a főhadnagynak. Az pedig gondosan, kétszer is végigolvasta az iratot.
- A pénzt és az ékszereket tegye el, azok valóban önt illetik.
Bár az iratban jóval több pénzről esik szó.
- A többi a bankban van, amihez nem férek hozzá.
- Innen addig nem mehet el, amíg el nem mondja, hogy mit keres Székesfehérváron!
- Kérem szépen, az úgy történt, hogy az én drága apuskámnak volt egy téglagyára Kaposváron, a Pécsi út baloldalán a Margit-malom mellett. Sokat jártam oda apussal. Főleg télen szerettem ott lenni, mert amikor kitették az udvarra azt a sok forró téglát akkor a sorok között lehetett melegezni, mintha egy nagy kályha

fűtené az udvart. Aztán apuska tüdőgyulladást kapott, magas láza lett és egy hét alatt meghalt. De az orvos azt mondta, lehet, hogy a sok szivar és az idegeskedés sem használt neki. Szóval, apuska halála után a gyár még működött egy darabig, mert a testvérének az Albert bácsikámnak is volt egy téglagyára a Szigetvári utcában. Ő egy ideig, amíg Kaposváron éltünk, segített igazgatni a gyárat. Aztán anyámat a rokonai felcsábították Budapestre, és összeboronálták ezzel a Szedlák Vendel puskaművessel. Öreglegény volt, és tisztességes embernek nézett ki. Anyuskát elvette feleségül. Így ő lett a gyámom. Apuska után a vagyon felét anyám, a másik felét én örököltem. Amikor elköltöztünk Kaposvárról, akkor Albert bácsi megvette anyustól a gyár felét, ha már úgyis ő igazgatja, akkor legalább valami haszna legyen belőle. Anyus pénze gyorsan fogyott, mert új házba költöztünk, és a puskaműves inkább csak vadászni, meg kártyázni járt a cimboráival, és nem nagyon dolgozik azóta sem. Kitalálta, hogy feleségül ad az unokaöccséhez, akkor még alig múltam tizennégy éves. Szerencsére, anyus is ellenezte. Kártyás, és italozó ember az az unokaöccs. Aztán anyus is megbetegedett, és pár hónapja meghalt. Anyám betegsége alatt megint a férjhezmenetelem volt a legfontosabb dolga Szedlákknak. Már nem bírtam tovább a zaklatásokat, így aztán összepakoltam anyus ékszereit, meg a pénzt, amit találtam, mielőtt azok is elúsznak a kártyán. Hagytam egy levelet, hogy elköltöztem, ami az enyém, azt elvittem. Azért Fehérvárra jöttem, mert itt nincs ismerősöm és rokonunk sem. Itt biztosan nem keresnek. Két hónap múlva nagykorú leszek, s akkor visszamegyek Kaposvárra. A fele téglagyár az enyém, és az Albert bácsi sem bánja, ha ott vagyok. Úgy gondoltam, hogy segítek neki a munkában. Aztán majd férjhez megyek, amikor megszeretek valakit. Ezt a két hónapot szeretném végigdolgozni, hogy a pénzem ne fogyjon el. Hacsak pincéernői munka van, akkor azt fogom csinálni. Kibírom!

- Elmehet a kisasszony, de a várost addig nem hagyhatja el, amíg Budapestről meg nem érkezik a válasz, hogy nincs feljelentés ön ellen. Ha a gyámja feljeleníti lopás miatt, akkor újból be kell jönnie. Akkor viszont keressen egy ügyvédet. Az ékszereket meg a pénzét tegye be a bankba, mielőtt lába kél. Ha mindenképpen pincéernő szeretne lenni, visszamehet a Stefanics kocsmába. Ha meggondolta magát, akkor beszéljek Pongrátz úrral, hogy vegyék fel a szállodába. Úgy tudom, amúgy is keresnek az irodára valakit, aki talpraesett, nyelveket is beszél, és a papírmunkákat is el tudja látni.
- Nagyon köszönöm, főhadnagy úr!
Örömeben felugrott és a tárt karokkal elindult Szamosvári felé.
- Na, na, na, kisasszony, hivatalos személyt nem ölelgetünk.
Valamit még dörmögött magában a nagydarab rendőr, aztán odament az ablakhoz, levette a bepárasodott szemüvegét és gondosan tisztogatni kezdte. Rég elvesztett lánya, Rozika, járt a fejében.

A Hűtlen asszony (1890)

Báró Zacsek Gyuláné, született Hutvágner Ella válópere a budapesti bíróságon, 1893 január 13-án, pénteken ért véget. A válóper kapcsán rendkívül botrányos dolgokra derült fény.

A véletlen úgy hozta, hogy egy napon Hutvágner Ella nevű kisasszonyt, egy budapesti illetőségű vaskereskedő lányát Zacsek Gyula, dúsgazdag Arad megyei földbirtokos, az utcán megpillantotta. A kisasszony akkor huszonöt éves volt. Világoskék szemeivel és koromfekete hajával, valamint karcsú alakjával nagy feltűnést keltett mindenhol. Ezen adottságait kihasználva, a kacérkodás sem állt tőle távol. Ettől a perctől kezdve Zacsek úr fölig szerelmes lett a kisasszonyba. Aztán Zacsek úr megkérte Ella kisasszony kezét. A lány apja és testvére a legnagyobb örömmel adta a beleegyezését a házassághoz, mert némi tudakozódás után arról értesültek, hogy Zacsek jelentős vagyonnal rendelkezik. A kisasszony sem habozott sokáig, annak ellenére, hogy a környékükön mindenki tudta, hogy Bergl Vilmossal, a Friedländer Csemege és Borkereskedő cég ügynökével már évek óta szerelmi viszonyt folytat. A lány apja ezt a viszonyt nem nézte jó szemmel. Részben azért, mert az illetővel rokonságban állottak, másrészt meg, a férfi vagyonát kevesellte. A rokonság nem zavarta volna, mert a vagyon, az mégiscsak előrébb való. Ella kisasszony sem gondolkodott másként, ezért aztán odaigért a kezét Zacsek úrnak, azzal a feltétellel, hogy háromszézer forintot letétbe helyez a közjegyzőnél, mely összeg az esküvő napján a kezeihez leszámolandó. A kisasszony az esküvő napjáig kedvenc elfoglaltságának élt. A női dalegyletbe járt, és a színjátszással is próbálkozott a Somossy féle orfeumban. Nem sok sikerrel. Viszont, hogy ebbéli tevékenysége az apja fülébe ne jusson, Berthyer Berta művésznéven lépett fel néhány epizódszerepben, ahol főként énekelnie kellett. A család úgy döntött, hogy az esküvőt, a fehérvári rokonság nagy száma miatt, a székesfehérvári Fekete Sas Szállodában tartják. Zacsek úr pedig a Hotel Magyar Királyban foglalt egy egész lakosztályt. Az esküvőt követő éjszakát, és még néhány napot a városban szerettek volna tölteni, mielőtt Franzensbadba utaznának. A fürdőhelyet kedvelte Stefánia főhercegasszony és környezete is. A báró sem verte a fogához a pénzt, ha a szerelméről volt szó. Zacsek úr epedve várta már az esküvő napját. Illetve, a napot magát nem annyira, és a felhajtást sem, ami ezzel jár. Így aztán szó nélkül fizetett mindent, ami szeszélyes arának az óhaja volt. Szóval, a báró úr inkább az éjszakára gondolt mintsem a hangoskodó és italozó rokonokra. Csalódnia kellett, midőn kettesben maradtak.

- Jaj, drága Gyulám, annyira sajnálom, hogy ezen a gyönyörű napon nem pecsételhetjük meg a szerelmünket egymás karjaiba olvadva. Nagyon sajnálom, de nem tett jót női bajaimnak az a tánc az est végén. Kérem, legyen türelemmel, és ígérem bepótolunk minden elveszített pillanatot.

Megpusztilta a báró arcát mindkét oldalt és a homlokára is nyomott egy csókot, majd magára zárta a lakosztály egyik szobájának az ajtaját. A zár kattánására, aztán Zacsek báró gerjedelme is alábbhagyott. Csalódottan állt a hallban, de jobb dolga nem lévén, ő meg bevonult a másik szobába. Ella kisasszony, illetve már asszony, gyorsan átöltözött. Színházi kellékei közül férfinadrágot, fehér inget és egy felöltőt vett magára, majd a haját egy férfikalap alá hajtogatta, Belenézett a tükörbe, és egy nem túl bozontos bajuszt ragasztott az orra alá. Halkan kinyitotta a szobájának a folyosóra nyíló ajtaját. Vigyázva, hogy a zárral ne csapjon zajt. Aztán átszaladt a Fekete Sas Szállodába, és a portán közölte, hogy az étteremben felejtette a tárcáját a Bergl úr, és felvinné neki.

- Menjen, szólj vissza a portás!

Bekopogott a férfi szobájába, aki már izgatottan várta. Levette a báróné bajusztát és kalapját, majd remegő ujjakkal gombolta ki az ingét, amit szinte letépett róla. Pirkadt már, mire egymás testével és csókjaival elteltek.

- Búcsúzni jöttem! – mondta Ella.

A férfi először nem is értette, mit mondott az asszony, hiszen egy perce még a testük összefonódott, és az örökkévalóság édes-sós tengerében mártóztak mindketten.

- Búcsúzni jöttem, Vilmos! – ismételte meg az asszony – miközben öltözködött.
- Olyan boldog vagyok, hogy ezt az éjszakát nálam töltötted. Rengeteg ilyen éjszaka vár még ránk! Elutaztok, de én várlak téged, és tudom, hogy visszatérsz hozzám. – mondta Vilmos. Aztán letérdelt az asszony előtt és egy kis dobozkából elővett két aranygyűrűt, majd megpróbálta az egyiket Ella ujjára felhúzni.
- Drága Ella! Ezzel a gyűrűvel pecsételjük meg a szerelmünket. Amikor ránézel erre a gyűrűre, akkor legalább a gondolataidban ott leszek veled, és te is énvelem. Az asszony elrántotta a kezét.
- Vilmos! Az Isten áldjon meg, véééé van! – Ez volt az utolsó alkalom, hogy találkoztunk. A férfi bambán nézett maga elé, még mindig térdelve, mintha nem akarná felfogni a valóságot. A báróné magára kapkodta a ruhákat és gyorsan visszarakasztotta a bajuszt, majd a fejébe húzta a kalapot.

- Csók, Vilmoska!
Halkan becsukta maga mögött az ajtót. A portás éppen szunyókált, így kiosont a szállodából és visszament a Magyar Király Hotelba. A szobája ajtaját halkán nyitotta, nehogy valakit felébresszen.
Kopogtatásra ébredt.
- Drágám, nem jössz reggelizni? – kérdezte a férje az ajtó túoldaláról.
- Nem! – Nem jól érzem magam, de te menjél csak!

A báró megvonta a vállát és valamit dörmögött az orra alatt a nőkről és azok bajairól. Ez nem volt annyira fontos, hogy hangosan is kimondja. Amúgy meg, a gyomra nagyot korgott, talán az imént felhörpintett kupicányi snapsztól, úgyszólván sietett reggelizni.

Eközben a Fekete Sas Szállodában hatalmas vihar dúlt Bergl Vilmos ügynök lelkében, a számára felfoghatatlanná vált szerelmi csalódástól. Vilmos nem értette meg, hogyha szeretünk valakit, akkor előbb utóbb a szenvedés is beköltözik az életünkbe, mert nincs fájdalom nélküli szerelem. De mindig össze kell szedni az életünk darabjait és menni kell tovább. Akkor is, ha a fájdalom sokkal tovább tart, mint a szerelem.

Egy levélpapírt vett elő a táskájából, majd megcímezte a fivérének. Távirat: meghaltam! Aztán a következő levélpapírra írt búcsú a szállodának szól, amiben elnézést kér, hogy tettét éppen itt hajtotta végre. A harmadik dolog, amit elővett: egy Smith & Wesson forgótáras revolver. Az apjáié volt a gyönyörű rózsafa markolatú fegyver. Ült a széken és cikáztak a gondolatai, aztán egyszer csak, mintha elcsendesedett volna a világ, mintha megsüketült volna. Már nem érdekelt a tegnap, és a ma sem, az sem, hogy holnap ismét felkel majd a nap. Az már nem az ő napja lesz. A mellkasához szorította a fegyvert, de a dörrenést már nem hallotta. Lefordult a székről. A szájából és a mellkasából ömlött a vér. Aztán valaki konyakot öntött a szájába. Birkl úr volt, a szálloda vezetője. Kinyitotta a szemét, de mindenkit duplán és homályosan látott. Aztán sokára, talán az örökkévalóságig tartott, amíg a kórházba szállították. Trummer doktor megműtötte. A tüdejét érte a golyó. Fiatal ember és szívósnak néz ki, ha szerencséje van túlélheti, bár sokáig fog tartani a gyógyulás nyilatkozta a doktor az érdeklődő sajtónak. Talán a lelke is meggyógyul. Másnap a bátyja meglátogatta a kórházban, és egy hónap múlva hazavitte. A svábhgyei szanatóriumban aztán további három hónapig ápolták a testét és a lelkét is. A lélekápolás olyan jól sikerült, hogy az egyik ápolónőt feleségül vette, mire kikerült a szanatóriumból.

A báró és a báróné még három évig házasságban voltak, mígnem a Zacsek úrnál betelt a pohár. A pohár betelésének ütemében ürült a báró pénztárcája, és fogyott a becsülete, merthogy Ella asszony változatos módon és gyakran változtatott személyekkel csalta a bárót, aki aztán a csalfa asszonyt ebbéli tevékenységében többször is rajtakapta. A válás előtti utolsó eset egy gőzhajón történt, egy alexandriai utazáson. Amikor is, egy snájdig tiszt nagy lelkesedéssel magyarázta a bárónőnek a gőzdugattyúk működésének az elvét. Ella asszony meg olyan figyelemmel hallgatta, mintha legalábbis másnap vizsgáznia kellene belőle. Az elméleti előadás mit sem ér gyakorlati oktatás nélkül, így aztán az is megtörtént, a gépház egy félreeső szegletében.

Na, ez már sok volt Zacseknek. Amint hazaértek, berohant az ügyvédjéhez, hogy intézze a válópert. Már-már úgy nézett ki a dolog, hogy a báró nyakán élete végéig ottmarad Hutvágner Ella. Aztán valahogy ez a nagy hercehurca az egykori öngyilkosjelölt, Bergl Vilmos fülébe jutott. Felkereste a bárót, és önként jelentkezett, hogy tanúsítsa az asszony hűtlenségét a bíróság előtt is. Zacsek hálából ötvenezer forintot adott a tanúnak, ami akkor éppen nem is jött rosszul, mert a második gyerekkel volt várandós a felesége.

A válóper után a báró hazautazott Aradra, majd végrendelkezett, hogy halála után minden vagyonát jótékonyági intézetekre hagyja.